

๑๑๑๑๑๑

การศึกษาเบื้องต้นของวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ

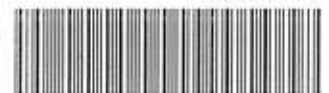
A SURVEY STUDY OF LOCAL CULTURE OF SAMUTPRAKARN PROVINCE

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีการศึกษา 2538

HCULIB

3 0001 00074989 7

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัย และขอขอบคุณ อาจารย์กนกวรรณ นันธนะมงคล รองอธิการบดี อาจารย์สุคนธ์ สุนธิ ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม อาจารย์แสงอรุณ กนกหงษ์ชัย อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษางานวิจัยครั้งนี้

การรวบรวมข้อมูลทางคำานเอกสาร การสำรวจพื้นที่ และการสัมภาษณ์บุคคลนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ฉวีวรรณ ควบแสง ประธานศูนย์วัฒนธรรมอำเภอพระประแดง อาจารย์สุชาดา แสงจันทร์ คณะกรรมการบริหารงานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรปราการ อาจารย์ชูศรี สัตยานนท์ ประธานศูนย์วัฒนธรรมอำเภอบางพลี อาจารย์วีระ น้าคู่ย ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาศิลปะและการช่างฝีมือจังหวัดสมุทรปราการ คุณสมรรถชัย ฉัตรลคม เกษตรอำเภพระสมุทรเจดีย์ คุณประยुर สุวรรณาวิน สารวิตรกำนันตำบลนาเกลือ (สาขลา) อำเภพระสมุทรเจดีย์ คุณสุนทร สุวรรณาวิน และคุณบุปผา แซ่มั่น แม่บ้านเกษตรกรอำเภพระสมุทรเจดีย์ คุณณรงค์ อัญชัยภาติ เกษตรกรอำเภพระสมุทรเจดีย์ คุณบุญอิง อัญชัยภาติ แม่บ้านเกษตรกรอำเภพระสมุทรเจดีย์ อาจารย์ควงรัตน์ ทรัพย์ประดิษฐ์ โรงเรียนวัดบางนา คุณนิรันดร แซ่มอรุณ งานคนตรีไทยสำนักสวัสดิการสังคมกรุงเทพมหานคร รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลประจำอำเภอต่างๆ ของจังหวัดสมุทรปราการ ตลอดจนอาจารย์พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง หัวหน้าแผนกพิพิธภัณฑ์ และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยให้ งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ ขอแสดงความขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์สิริรัตน์ ประพัฒน์ทอง ผู้ยังให้เกิดงานวิจัยฉบับนี้

ผู้วิจัย

มีนาคม ๒๕๕๑

บทคัดย่อ

ระยะเวลาการวิจัย เดือนกันยายน ๒๕๓๘ - เดือนมีนาคม ๒๕๔๑
 เรื่อง การศึกษาเบื้องต้นของวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ
 โดย นางสาวพรรณศิริ จุลกาพ
 ทุนวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ในแถบกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง บริเวณปากอ่าวไทย ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านในอดีตที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน และเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์บ้านเมืองที่สำคัญหลายครั้ง จึงทำให้มีประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ทรงคุณค่าและน่าสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่ง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่วัฒนธรรมดังกล่าวอย่างกำลังจะถูกกลบหายไป และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปบ้างในปัจจุบัน ดังนั้นจึงควรมีการรณรงค์ส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น และการศึกษาเบื้องต้นของวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการเป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้ง 5 อำเภอ ในจังหวัดสมุทรปราการที่ยังคงปฏิบัติอยู่ และที่ได้สูญหายไป เพื่อข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางไปสู่การอนุรักษ์และเผยแพร่งานด้านวัฒนธรรมของจังหวัดต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งจากลายลักษณ์อักษรและคำบอกเล่า โดยการรวบรวมศึกษาจากเอกสารข้อมูลที่ได้ตีพิมพ์และศึกษาภาคสนาม โดยวิธีสัมภาษณ์สังเกตการณ์ประมวลข้อมูลเข้าด้วยกัน

ผลจากการศึกษาพบว่า ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับน้ำเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นยังมีการรับเอาวัฒนธรรมของชาวมอญและวัฒนธรรมของชาวจีนมาผสมผสานกับวัฒนธรรมของคนด้วย แต่ยังมีประเพณีและวัฒนธรรมหลายประเภทที่ยังแข็งแรง ได้รับการสืบทอดมาถึงปัจจุบัน และเนื่องจากจังหวัดสมุทรปราการเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานมาหลายยุคหลายสมัย จึงมีประเพณีวัฒนธรรมบางอย่างได้สูญหายไปตามกาลเวลาและปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจังหวัดสมุทรปราการ คือ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศวิทยา การเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษา และการขยายตัวของเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุน จึงควรตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจความเป็นมาของวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นก่อน เพื่อจะได้สร้างหรือปรับกลวิธีการที่จะอนุรักษ์ ส่งเสริม ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเป็นไปได้ของท้องถิ่นต่อไป

ABSTRACT

- Research : September 1995 to March 1998
 Subject : A Survey Study of Local Culture of
 Samutprakarn Province
 By : Miss Phansiri Juniakan
 Research fund : Huachiew chalemprakiet University

Samutprakarn Province is located in the lower basin of Chaopraya River in the mouth region of thai bay. In the past it was a front with long and important history concerning with events of country so it created the local customs and cultures that extremely valuable and interesting to study but unfortunately in the present, role and importance of many fine customs and cultures are declining and changing so it should have a campaign to promote to be known more widely. The purpose of this study is to research and collect basic data about local customs and cultures of 5 districts in Samutprakarn Province both those still performed and the lost one and all data will be used to guideline for a reservation project and to spread the cultural affairs of Samutprakarn Province.

This study is local culture study by collecting data from documents and hearsay including site-study by interview and observation.

The result of study found that most of local customs and cultures of Samutprakarn province concern with water-way relation, besides this it has adopted the cultures and customs of Morn and Chinese to mix into their own customs and cultures too, but there are many customs and cultures which are strong and performed up to the present, and because of its long history passed many ages so some customs and cultures could not adjust to survive and eventually disappeared by times, and many factors that have great influence on the change of cultures of samutprakarn Province are technological advance, change of ecology system, change of language and economic expansion which are important difficulties for local culture development so in the cultural development it should realise the change of nature condition and understand the history of the cultures firstly in order to be able to create or adjust strategies to reserve and promote various customs and cultures to comply with possibility of locality in the future.